

Utah-krigen og Mountain Meadows-massakren

Økende spenning førte til Utah-krigen

Tre år etter at de første siste-dagers-hellige pionerene kom til Saltsjødalen, organiserte USAs myndigheter territoriet Utah og utnevnte Brigham Young til territoriets første guvernør. I midten av 1857 hørte siste-dagers-hellige ledere rykter om at den føderale regjeringen kanskje ville erstatte Brigham Young med en ny guvernør for territoriet Utah, som ville bli støttet av et stort antall føderale soldater. Den 24. juli 1857 var president Brigham Young sammen med en gruppe hellige som feiret 10-årsdagen for deres ankomst til Saltsjødalen, da han mottok bekreftelse på den tidligere nyheten at en hærstyrke var på vei til Salt Lake City.

I tidligere år hadde uoverensstemmelser og misforståelser ført til økende spenning mellom siste-dagers-hellige og embedsmenn i USAs myndigheter. De hellige ønsket å bli styrt av ledere som de selv hadde valgt, og hadde forkastet føderalt utnevnte representanter som ikke delte deres verdinormer, og som i noen tilfeller var uærlige, korrupte og umoralske. Noen av de føderale representantene mente at de helliges handlinger og holdninger betydde at de var i opprør mot USAs myndigheter.

USAs president James Buchanan sendte ca 2500 soldater til Salt Lake City for å eskortere en ny guvernør trygt til Utah, og for å slå ned det han trodde var et opprør blant de hellige. Denne beslutningen ble tatt uten riktig informasjon om situasjonen i Utah (se *Kirkens historie i tidenes fylde – elevhåndbok*, 2. utg. [Kirkens skoleverks håndbok, 2003], 368–71).

Forberedelser til å forsvare territoriet

I taler til de hellige beskrev president Young og andre ledere i Kirken de militære styrkene som nærmet seg, som fiender. De fryktet at soldatene ville drive de hellige ut av Utah, slik de tidligere hadde blitt drevet ut av Ohio, Missouri og Illinois. President Young, som i mange år hadde bedt de hellige om å lagre korn, fornyet sine instruksjoner slik at de ville ha mat å spise hvis de måtte flykte fra soldatene. Som territoriet Utahs guvernør ga han også territoriets milits ordre om å forberede seg til å forsvare territoriet.

Konflikt med nybyggervogntoget

Et nybyggervogntog på vei vestover fra Arkansas til California, kom inn i Utah akkurat da siste-dagers-hellige gjorde seg klare til å forsvare territoriet mot USAs militære styrker. Noen medlemmer av vogntoget ble frustrert fordi det var vanskelig å få kjøpt sårt tiltrengt korn av de hellige, som var blitt bedt om å lagre kornet sitt. Nybyggerne kom også i konflikt med

hellige som ikke ønsket at vogntogets store antall hester og kveg skulle bruke mat- og vannressurser som de hellige trengte til sine egne dyr.

Det oppsto gnisninger i Cedar City, den siste bosettingen i Utah på vei til California. Det oppsto konfrontasjoner mellom noen medlemmer av vogntoget og noen av de siste-dagers-hellige. Noen medlemmer av vogntoget truet med å slutte seg til myndighetenes styrker mot de hellige. Selv om vogntogets leder irettesatte sine følgesvenner fordi de kom med disse truslene, betraktet noen ledere og bosettere i Cedar City nybyggerne som fiender. Vogntokkompaniet forlot byen omtrent en time etter ankomsten, men noen av innbyggerne og lederne i Cedar City ønsket å forfølge og straffe mennene som hadde fornærmet dem.

Konfrontasjonen eskalerer

Fordi disse hellige ikke løste konflikten med nybyggerne på Herrens måte, ble situasjonen langt mer alvorlig. Isaac Haight, borgermester i Cedar City, militsmajor og stavsprezident, ba om tillatelse fra militsens øverstkommanderende, som bodde i bosettingen Parowan ikke langt unna, til å sammenkalle militsen for å konfrontere lovbyrterne fra vogntoget. Militsens øverstkommanderende, William Dame, som var medlem av Kirken, rådet Isaac Haight til å ignorere nybyggernes trusler. Istedenfor å følge dette rådet bestemte Isaac Haight og andre ledere i Cedar City seg for å overtale noen lokale indianere til å angripe vogntoget og stjele kveget deres som en måte å straffe nybyggerne på. Isaac Haight ba John D. Lee, et lokalt medlem av Kirken og major i militsen, om å lede dette angrepet, og de to planla å legge skylden for ugjerningen på indianerne.

Angrepet på nybyggerne

Isaac Haight fremla planen om å angripe vogntoget for et råd av lokale ledere i Kirken, samfunnet og militsen. Noen av rådets medlemmer var sterkt uenige i planen og spurte Haight om han hadde rådført seg med president Brigham Young om saken. Haight sa han ikke hadde gjort dette, og gikk med på å sende en budbringer, James Haslam, til Salt Lake City med et brev som forklarte situasjonen og spurte hva som skulle gjøres. Men ettersom Salt Lake City er ca 40 mil unna Cedar City, ville det kreve en ukes intens ridetur for at budbringeren skulle komme til Salt Lake City og vende tilbake til Cedar City med president Youngs instruksjoner.

Kort tid før Isaac Haight sendte brevet sitt med budbringeren, angrep John D. Lee og en gruppe indianere nybyggernes leir

på et sted som kalles Mountain Meadows. Lee ledet angrepet, men skjulte sin identitet slik at det skulle virke som om bare indianere var involvert. Noen av nybyggerne ble drept eller skadet, og resten kjempet imot angriperne og tvang Lee og indianerne til å trekke seg tilbake. Nybyggerne dannet snart kringvern med vognene for å beskytte seg. To angrep til fulgte under en fem dager lang beleiring av vogntoget.

På ett tidspunkt ble militssoldater i Cedar City oppmerksomme på to nybyggere som var utenfor kringvernet av vogner. Militssoldatene skjøt mot dem og drepte en av dem. Den andre mannen unnslopp og bragte nyheten til vognleieren om at hvite menn var involvert i angrepet mot dem. De som planla angrepet, var nå fanget i sitt eget bedrag. Hvis nybyggerne fikk anledning til å dra videre til California, ville nyheten spre seg om at siste-dagers-hellige var ansvarlige for angrepet på vogntoget. Konspiratorene fryktet at denne nyheten ville bringe negative konsekvenser over dem selv og de andre medlemmene.

Mountain Meadows-massakren

I et forsøk på å hindre at nyheten spredde seg om at siste-dagers-hellige var involvert i angrepet på vogntoget, la Isaac Haight, John D. Lee og andre lokale ledere i Kirken og militsen en plan for å drepe alle gjenværende nybyggere unntatt små barn. Ifølge denne planen kontaktet John D. Lee nybyggerne og sa at militsen ville beskytte dem mot ytterligere angrep ved å lede dem trygt tilbake til Cedar City. Mens nybyggerne gikk i retning Cedar City, vendte militssoldatene seg mot dem og skjøt mot dem. Noen indianere som ble rekruttert av nybyggerne, kom frem fra gjemmesteder for å slutte seg til angrepet. Av ca 140 nybyggere som var med i vogntoget, ble bare 17 små barn spart.

To dager etter massakren kom James Haslam til Cedar City med president Youngs svarmelding, som ba lokale ledere om å la vogntoget få dra i fred. Da Haight leste Youngs ord, gråt han som et barn og fikk kun frem ordene: 'For sent, for sent.' " (Richard E. Turley jr., "The Mountain Meadows Massacre," *Ensign*, sep. 2007, 20).

Tragiske konsekvenser

Mountain Meadows-massakren førte ikke bare til drapet på ca 120 ofre, men den forårsaket også stor lidelse for de gjenværende barna og andre slektninger av ofrene. Noen siste-dagers-hellige tok seg av barna som overlevde massakren.

I 1859 tok føderale myndigheter disse barna i forvaring og førte dem tilbake til slektninger i Arkansas. Paiute-indianerne led også fordi de urettmessig fikk skylden for forbrytelsen.

Kirkens ledere fikk vite om massakren

"Selv om Brigham Young og andre kirkeledere i Salt Lake City fikk høre om massakren kort tid etter at den fant sted, kom deres forståelse om den rolle bosetterne hadde spilt og de grusomme detaljene om forbrytelsen gradvis over tid. I 1859 avløste de stavsprezident Isaac Haight og andre fremstående kirkeledere i Cedar City som var innblandet i massakren. I 1870 utelukket de Isaac Haight og John D. Lee fra Kirken.

I 1874 anklaget en storjury i territoriet ni menn for deres rolle i massakren. De fleste av dem ble til slutt arrestert, selv om bare Lee ble stilt for retten, dømt og henrettet for forbrytelsen. En annen av de anklagede mennene vitnet for aktoratet [vitnet frivillig mot de andre tiltalte], mens andre flyktet fra loven i mange år. Andre militssoldater som hadde utført massakren, levde resten av sitt liv med en fryktelig skyldbyrde og stadige mareritt om det de hadde gjort og sett" (Richard E. Turley jr., "The Mountain Meadows Massacre," *Ensign*, sep. 2007, 20).

150-årsmarkeringen av Mountain Meadows-massakren

President Henry B. Eyring i Det første presidentskap sa:

"Ansvaret for [Mountain Meadows-massakren] ligger hos lokale ledere av Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige i områdene nær Mountain Meadows, som også hadde sivile og militære stillinger, samt hos medlemmer av Kirken som handlet under deres ledelse ...

Jesu Kristi evangelium, som vi slutter oss til, avskyr kaldblo-dige drap på menn, kvinner og barn. Det handler om fred og tilgivelse. Det som ble gjort [ved Mountain Meadows] for lenge siden av medlemmer av vår kirke, representerer et forferdelig og utilgivelig avvik fra den kristne lære og adferd... Det er ingen tvil om at guddommelig rettferdighet vil illegge de ansvarlige for massakren behørig straff ...

Måtte himmelens Gud, hvis sønner og døtre vi alle er, velsigne oss så vi kan hedre dem som døde her, ved å gi hverandre den rene kjærlighet og tilgivelsens ånd som hans enbårne Sønn viste" ("150th Anniversary of Mountain Meadows Massacre," 11. sep. 2007, mormonnewsroom.org/article/150th-anniversary-of-mountain-meadows-massacre).

